

INGILIZ TILI DARSLARIDA O'QUVCHILARNING O'ZLASHTIRISH DARAJASINI ANIQLASHDA ZAMONAVIY YONDASHUV VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

Malikova Sevinch Baxodir qizi

A.Avloniy nomidagi Pedagogik mahorat milliy instituti
Daktarantura va Magistratura bo'limi "Kattalar talimi" ixtisosligi
magistiri

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20133716>

ARTICLE INFO

Received: 1st May 2026
Accepted: 5th May 2026
Published: 11th May 2026

KEYWORDS

Diagnostika, baholash, ingliz tili ta'limi, raqamli texnologiyalar, kompetensiya, interaktiv platforma, formatif baholash, summativ baholash, pedagogik innovatsiya.

ABSTRACT

Mazkur maqolada ingliz tili darslarida o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholashning nazariy hamda amaliy jihatlari tahlil qilingan. O'quvchilarning o'zlashtirish darajasini aniqlashda an'anaviy va zamonaviy baholash metodlari qiyosiy o'rganilib, raqamli texnologiyalarning pedagogik imkoniyatlari yoritilgan. Tadqiqot davomida interaktiv platformalar, elektron test tizimlari va sun'iy intellektga asoslangan vositalarning ta'lim samaradorligini oshirishdagi ahamiyati asoslab berilgan. Shuningdek, raqamli texnologiyalar orqali o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish, tezkor monitoring olib borish va baholashning ob'ektivligini ta'minlash imkoniyatlari ko'rsatib berilgan. Tadqiqot natijalari ingliz tili ta'limida innovatsion yondashuvlarni joriy etish muhim ekanligini tasdiqlaydi.

KIRISH

Ingliz tili darslarida bilim darajasini aniqlashning pedagogik asoslari. Pedagogik diagnostika o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini aniqlashga qaratilgan ilmiy-amaliy faoliyat hisoblanadi. Ingliz tili ta'limida diagnostika jarayoni til kompetensiyalarini baholash orqali amalga oshiriladi. Bular:

- listening,
- reading,
- speaking,
- writing ko'nikmalaridir.

Mazkur ko'nikmalarni aniqlash ta'lim jarayonining samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan biri sanaladi.

Bugungi kunda baholashning quyidagi turlari keng qo'llanilmoqda:

Formatif baholash. Bu usul o'quv jarayonida muntazam nazorat olib borishni nazarda tutadi. Formatif baholash orqali o'quvchilarning xatolari aniqlanadi va o'z vaqtida tuzatish ishlari olib boriladi.

Summativ baholash. Mazkur baholash turi ma'lum mavzu yoki o'quv kursi yakunida o'tkaziladi. U o'quvchilarning umumiy natijasini aniqlashga xizmat qiladi.

Diagnostik baholash. Diagnostik baholash o'quvchilarning boshlang'ich tayyorgarlik darajasini aniqlash imkonini beradi va individual yondashuvni tashkil etishda muhim ahamiyatga ega.

O'zlashtirish darajasini aniqlashda zamonaviy yondashuvlar.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayoniga kompetensiyaviy yondashuvni olib kirdi. Ushbu yondashuvda o'quvchilarning nazariy bilimlari bilan bir qatorda amaliy faoliyati ham baholanadi.

Quyidagi metodlar samarali hisoblanadi:

- portfolio usuli;
- loyiha asosida baholash;
- reflektiv tahlil;
- o'z-o'zini baholash;
- interaktiv test metodlari.

Mazkur usullar o'quvchilarning mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal qilish va kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ingliz tili ta'limida raqamli texnologiyalarning ahamiyati. So'nggi yillarda ta'lim tizimida raqamli texnologiyalardan foydalanish keng ommalashmoqda. Ayniqsa, ingliz tili darslarida elektron platformalar o'quvchilarning bilim darajasini aniqlashda samarali vosita bo'lib xizmat qilmoqda.

Quyidagi platformalar pedagogik diagnostikada keng qo'llaniladi:

- Kahoot!
- Quizizz
- Google Forms
- Duolingo

Mazkur platformalarning pedagogik afzalliklari quyidagilardan iborat:

- tezkor baholash;
- avtomatlashtirilgan monitoring;
- ob'ektiv natijalar;
- individual yondashuv;
- o'quvchilar motivatsiyasini oshirish.

Shuningdek, sun'iy intellekt asosidagi texnologiyalar o'quvchilarning xatolarini avtomatik tahlil qilish va individual tavsiyalar berish imkoniyatini yaratmoqda. Bu esa ta'lim sifatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Masofaviy ta'lim sharoitida ham raqamli texnologiyalarning ahamiyati katta. Onlayn platformalar orqali o'quvchilar mustaqil ta'lim olish imkoniyatiga ega bo'lmoqda.

Tadqiqot natijalari va tahlili. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, ingliz tili ta'limida raqamli texnologiyalardan foydalanish o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini aniqlashda yuqori samaradorlikni ta'minlaydi. Interaktiv platformalar orqali:

- baholash jarayoni tezlashadi;
- natijalarning aniqligi oshadi;
- o'quvchilarning darsga qiziqishi kuchayadi;
- individual monitoring imkoniyati kengayadi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalar o'qituvchining vaqtini tejaydi va pedagogik faoliyat samaradorligini oshiradi.

Xulosa: Ingliz tili darslarida o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini aniqlash ta'lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biridir. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar hamda raqamli texnologiyalar baholash tizimini yanada takomillashtirish imkonini bermoqda. Interaktiv platformalar va sun'iy intellekt asosidagi tizimlardan foydalanish o'quvchilarning bilim darajasini ob'ektiv baholash, individual yondashuvni ta'minlash va ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Kelgusida ingliz tili ta'limida innovatsion texnologiyalarni yanada keng joriy etish pedagogik diagnostikaning rivojlanishiga hamda zamonaviy ta'lim sifatining oshishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
- 2.Jalolov J.J. Chet til o'qitish metodikasi. – Toshkent, 2012.
- 3.Harmer J. How to Teach English. – London: Longman, 2007.
- 4.Brown H.D. Language Assessment: Principles and Classroom Practices. – Pearson Education, 2004.
- 5.Richards J.C., Rodgers T.S. Approaches and Methods in Language Teaching. – Cambridge University Press, 2014.
- 6.Bachman L.F. Fundamental Considerations in Language Testing. – Oxford University Press, 1990.
- 7.Warschauer M. Technology and Language Learning. – Cambridge University Press, 2011.
- 8.Chapelle C.A. Computer Applications in Second Language Acquisition. – Cambridge University Press, 2003.
- 9.Safarova R. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2016.
- 10.Passov E.I. Kommunikativ metodika obucheniya inostrannomu yazyku. – Moskva, 2010.